

Le temps qui passe

A surreal beach scene at sunset. The sky is filled with orange and yellow clouds. In the foreground, a wooden figure of an old man with a long beard stands on the right, looking out at the sea. In the middle ground, several golden alarm clocks are partially submerged in the water. A dark, gnarled tree branch extends from the left, with a clock face integrated into its structure. An hourglass is perched on the branch. The sun is low on the horizon, casting a golden glow over the entire scene.

Jours de la semaine – saisons - mois

Le dzor de la senaa:

DELEUN

DEMAS

DEMICRO

DEDZOÙ

DEVENDRO

DESANDO

DEMENDZE

**Queun dzor l'ie-tì ier?
Ier l'ie demicro.**

**Queun dzor l'ie-tì devàn ier?
Devàn ier l'ie demas.**

Verbe ITRE- eundicatif eumparfé

(Mé) (Dze) sayoù

(Té) T'ie

(Llu) L'ie

(No) No sayàn

(Vo) Vo sayoù

(Leur) sayàn

***Composer des phrases
en employant l'indicatif imparfait + les états d'âme suivants :***

contèn – contenta/e

tristo – trista/e

tsagreun – tsagrigna/e

greundzo - greundze

satisfé - satisféte

tracachà - tracachéye

tranquillo – tranquilla/e

crentivvo – crentivva/e

sourièn – sourienta/e

dévorgó - dévorguéye

distré - distréte

jaloù – jalouza/e

gué - guée

méfiàn – méfianta/e

maleun – maligna/e

pouo - poua/e

Conversation sur les jours de la semaine:

- queun dzor sen-nó voueu?
- queun dzor l'è-ti demàn?
- é aprì demàn?
- queun dzor l'ie-ti ier?
- é devàn ier?
- deun queun dzor y è-ti lo martchà eun Veulla?
- queun l'è lo teun dzor libro?
- vèyo son-ti le dzor de la senâ?
- se voueu fuche demendze (ou eungn atro dzor) queun dzor sarie-ti demàn (sarie...)?
- se devàn ier l'ie deleun, queun dzor l'è-ti voueu?
- de sé an senâ no sarén demâs, queun dzor l'è-ti voueu?
- aprì demàn saré devendro, queun dzor l'ie-ti ier?
- demàn l'è demendze, queun dzor l'è-ti voueu?
- aprì demàn l'è devendro, queun dzor l'è-ti demàn?
- devaàn ier l'ie dedzoù, queun dzor saré-ti aprì demàn?

LE DITÓN di MÈIS

Janvir

Poussa eun janvir, abondanse i granì

Févrì

De tcheu le mèis, févrì l'è lo pi queur é lo pi croué

Maas

A maas can tron-e, tsaqueun s'éton-e

Avrì

Can torèine lo mèis d'avrì, a la grandze lo blo é de veun i baró

Mi

I mèi de mi, fritcheui é rouzò l'è bon pe la veugne é le pro

Jeun

Bon ten i mèi de Sen-Djouàn, bièn de fromàn

Jeillet

L'écouélet, lo nou jeillet, queutte de tsanté

Oût

Can i mèi d'oût plou for é chovèn, lo campagnar l'è pa contèn

Sétembro

Bon solèi eun sétembro, meuire lo rezeun su lo brot

Otobre

Otobre dzalà, tsén-éille trapassà

Novambre

A novambre lo tron, l'an saré bon

Désambre

La nèi déseembreunna, cattro mèis su l'épeunna

LE SÈIZÓN

L'ivir

L'étsatèn

L'èitón

L'éforié

Queunta l'è la seizón que lamo de pi?

L'ÈITÓN... traduijèn eun Patoué :

AUTUNNO

*Vien l'autunno sospirando,
sospirando alla tua porta,
sai tu dirmi che ti porta?
— Qualche bacca porporina,
nidi vuoti, rame spoglie,
e tre gocciole di brina,
e un pugnel di morte foglie.*

Angiolo Silvio Novaro

L'autunno ha dipinto vigne, boschi e campi di rosso, di giallo, di viola, di bruno. Ma i prati sono ancora verdi e nei giardini occhieggiano dalie e zinnie dai colori vivaci.

Nei campi si ara.

È il tempo della caccia, del vino nuovo e delle prime castagne.

Le rondini se ne vanno. Hanno volato a lungo qua e là poi, d'improvviso, hanno girato in tondo nel cielo facendo ampi cerchi e sono scomparse nell'aria.

(Giuseppe Arcimboldo: Milàn 1526 - 1593)

- Tsertsèn le non di fruì é di verdjeui
- Coblèn le mot avouì le partie di vezadzo
- Aprestèn eun plat ató eungn élémàn de seutta imadze

LO BOUQUE D'AOUTÓN

(Anaïs Ronc Désaymonet - Arpoueuille 1890 / Veulla 1955)

Dz'i voulù alé vire lo bouque,
deun la sèizón
de l'èitón:

Lèi volappon dedeun, comme de-z-aréoplane,
De foille rodze é de foille dzane:
Pe téra, épatà, son de tapis de moffa verda,
Caze pi souppla é pi fritse que l'erba.
Sisse tapis son tcheu brodà
De dzonflèye roze é de couleur lilà.
Euntremi le bovatte di brenve é di pesse,
Dz'i vu perché, tot épes,
De bouleuro dzano é blan é ros é ner,
Acodjatà, bièn aper.
Dz'i vu de lemase, de-z-étsardón d'ardzèn
É de bouèisón de pepeun ardèn.
É pi de gratacù meur, pe fiye de corà
A noutre petchoù mèinà.

Dz'i vu, de la copeua d'eunna brantse régnaye,
Tsire de gotte de larze, blaye.
Larme di jeu que plaouon, ou perle, ou diamàn
Briillàn?

Dz'i sentù passé, ât pe l'er,
Lo crì reillèn d'eun corbé ner.
É vaoulaté, protso de mé: *fl ! fl !* le-z-ale
De na gnoulà de grâle.
L'ayàn lo plemadzo pitoù de couleur pése,
Que m'an fé vin-ì caze lo ... dzése!
Dz'i trouà lo bouque brâmente pi dzen
Ara, d'aoutón, que d'itsatèn.
Lo brao bouque, que s'arbeuille di pi dzente couleur
P'attendre la mor, que veun d'iveur.

	Nadjé	Eun bibliothèque	Colaté	Dzouyé i pallón	Medjé la pizza	Danché	Eun palestra
DELEUN	■	○★	🍏				○
DEMAS	○	+	🍏				★
DEMICRO	★	■	★				🍏
DEDZOÙ	○	★			🍏		■
DEVENDRO	■	+ 🍏			■		○
DESANDO	○		★		○	+ ■★🍏	
DEMENDZE	🍏		○■	★	+		

Alber ○

Alisse ■

Blanche +

Anjel ★

Morise 🍏

Former des phrases selon le modèle:

- Alber, can va-tì nadjé ?
- Alber va nadjé lo demas, lo dedzoù é lo desando